

JAARVERSLAG 2020 EN BEGROTING 2021

STICHTING BIOWETENSCHAPPEN EN MAATSCHAPPIJ
Maart 2021

Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag

t +31(0)70 349 5402
e info@biomaatschappij.nl
w www.biomaatschappij.nl

Stichting Biowetenschappen
en Maatschappij
is ondergebracht bij ZonMw

INHOUD

- In het kort
- Jaarverslag 2020
 - Bestuurssamenstelling
 - Strategie
 - Publicatie cahiers
 - Marketing cahiers
- Financiën 2020
- Begroting 2021

In het kort

2020 was ook voor BWM een apart jaar. Het cahier 'Help, ik ben besmet', waar we in 2019 mee gestart waren, kon niet op een beter moment worden gepubliceerd. Er was een enorme belangstelling voor dit cahier, wat we terugzien in de download- en verkoopcijfers. Tijdens de opening van de tentoonstelling 'Besmet', een samenwerking met Museum Boerhaave, ontving Koning Willem Alexander het cahier uit handen van Jaap van Dissel, die in de redactie zat van dit cahier. Het cahier is door het RIVM onder alle huisartsenpraktijken verspreid en is het meest verkochte en gedownloade cahier van 2020.

In lijn met de online strategie is het budget dat voor het vierde cahier bestemd was, ingezet voor online content en marketing. Dit heeft een duidelijk effect gehad op de bezoekersaantallen van de website. Deze zijn verdubbeld ten opzichte van 2019. Daarnaast zijn we in 2020 gestart met het ontwikkelen van een nieuwe website, die beter aansluit op de online strategie en inspeelt op de behoeften en wensen van de bezoeker.

Voor het eerst was er dit jaar een subsidieronde vanuit NWO georganiseerd die zich speciaal op de wetenschapscommunicatie richt. Wij kunnen met trots zeggen dat wij als een van de weinige aanvragers deze subsidie hebben mogen ontvangen. In 2021 starten wij samen met een aantal partners een project voor scholieren over nep nieuws.

Ook dit jaar wisten meer wetenschappers, kennisorganisaties en scholieren ons te vinden: we kregen diverse verzoeken voor samenwerking op specifieke thema's, vragen van scholieren voor profielwerkstukken, en recensies van organisaties en tijdschriften die enthousiast zijn over onze publicaties.

In dit jaarverslag worden de activiteiten beschreven die in 2020 zijn ontplooid. Ook bevat dit document de gerealiseerde cijfers van 2020 en de begroting voor de komende jaren.

Jaap van Dissel reikt het cahier 'Help, ik ben besmet' uit aan Koning Willem Alexander
©Fred Ernst, museum Boerhaave

Jaarverslag 2020

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de stichting Biowetenschappen en Maatschappij bestaat statutair uit maximaal 12 bestuursleden. De bestuursleden worden gekozen op basis van hun expertise, netwerk in de wetenschap en affiniteit met wetenschapscommunicatie.

In 2020 werden drie nieuwe bestuursleden benoemd en we namen afscheid van twee bestuursleden. Dr. Erwin Kompanje, prof.dr. Susana Chuva de Sousa Lopes en dr. Mirte Bosse werden benoemd door onze toezichthouders NWO en ZonMw. De termijnen van Prof.ir. Francine Govers en dr. Bas Defize liepen eind 2020 af. Beiden zijn op verzoek van het dagelijks bestuur togetreden tot de Raad van Advies.

Strategie

In 2018 is de strategische keuze gemaakt om drie in plaats van vier gedrukte cahiers te produceren, om budget te reserveren voor structurele online dossiers en voor online marketing. Deze keuzes hebben ervoor gezorgd dat het bezoekersaantal van de website in 2020 is verdubbeld ten opzichte van 2019 en dit aantal blijft stijgen. Hierdoor worden via de webshop meer cahiers verkocht en gedownload. Het lijkt erop dat de inzet van online marketing effect heeft, en dat er nog geen plafond is bereikt voor de doelgroep die BWM bedient.

Er wordt dus gewerkt met moderne en online communicatiemiddelen, maar uit onderzoek komt naar voren dat mensen ook graag van papier blijven lezen. Daarnaast zijn onze gedrukte en fraai vormgegeven cahiers zeer gezichtsbepalend voor wat de stichting beoogt en doet. Tenslotte leveren onze auteurs allemaal om niet hun bijdragen aan de cahiers en krijgen zij in ruil daarvoor een aantal exemplaren cadeau. Dat alles bij elkaar opgeteld maakt dat het bestuur wil vasthouden aan gedrukte cahiers en deze zo veel mogelijk wil aanvullen met online artikelen. Daarnaast zoeken we steeds meer de verbinding met andere maatschappelijke organisaties, om elkaars activiteiten te versterken. Dit betekent ook dat we ons steeds breder oriënteren op nevenactiviteiten, zoals lezingen, tentoonstellingen, en podcasts, voor zover dit mogelijk is met de beperkte bezetting van het bureau van de stichting.

In 2021 komen we met een nieuw beleidsplan waarin we helder omschrijven waar we heen willen met de stichting en welke doelgroepen we willen bedienen met welke middelen.

Themapublicaties

De gedrukte cahiers van 2020 zijn gepubliceerd in maart, juni, en oktober. De thema's werden vastgesteld door het bestuur op basis van input van bestuursleden, redactieleden en lezers, en op basis van de agenda van maatschappelijke organisaties zoals ZonMw, NWO, en de Nationale Wetenschapsagenda.

- Het eerste cahier van dit jaar 'Help, ik ben besmet!', is gepubliceerd op 16 maart 2020. Dit cahier werd samengesteld door prof. dr. Jaap van Dissel (directeur RIVM en lid Raad van Advies Stichting BWM), dr. Mienke te Hennepe (conservator Rijksmuseum Boerhaave en universitair docent Medische geschiedenis LUMC), dr. Jim van Steenberg (epidemioloog, bestuurslid stichting BWM), dr. Jannes van Everdingen, (dermatoloog en voorzitter Stichting BWM) en dr.ir. Astrid van de Graaf (freelance wetenschapsjournalist, eindredactie). Bij dit thema werd ook een online dossier gepubliceerd met 15 artikelen en een powerpoint over het coronavirus voor docenten, gemaakt door prof.dr. Jos van den Broek (lid Raad van Advies Stichting BWM).
- Het online dossier over de ziekte van Lyme kreeg in mei en juni weer een update met vier nieuwe artikelen, in aanloop naar de Week van de Teek. Dit onderwerp staat altijd zeer in de belangstelling en BWM krijgt veel bezoekers op dit thema.
- Het tweede cahier Plantgezondheid werd gepubliceerd op 19 juni 2020. Dit cahier werd samengesteld door prof. dr. Francine Govers (professor Fytopathologie WUR en bestuurslid BWM), Prof. dr. Corné Pieterse (professor Plant-Microbe interacties en wetenschappelijk directeur Institute of Environmental Biology UU), Aad Termorshuizen (eigenaar bodemplant.nl) en drs. Astrid Smit (freelance wetenschapsjournalist, eindredactie). Bij dit thema werd ook een online dossier gepubliceerd met vijf artikelen.
- Het derde cahier 'Miniorganen op chips', werd gepubliceerd op 20 oktober. Dit cahier werd samengesteld door dr. Janny van den Eijnden- van Raaij (Managing director Dutch Organ-on-chip Consortium hDMT), dr. Berend van Meer (onderzoeker LUMC/business developer Organ-on-Chip Center Twente), prof. dr. Christine Mummery (hoogleraar ontwikkelingsbiologie, afdeling Anatomie en Embryologie, LUMC) en dr. Astrid van de Graaf (freelance wetenschapsjournalist, eindredactie). Voor het eerst werd een Engelstalige versie van een cahier ontwikkeld. Dit cahier werd gepubliceerd op 19 november 2020.
- Prof. dr. Jos van den Broek verzorgde in veel cahiers en on-line-dossiers de infographics.

Marketing

Steeds meer wetenschappers, organisaties en scholieren weten ons te vinden: we kregen dit jaar vaker verzoeken voor samenwerking op specifieke thema's, vragen van scholieren voor profielwerkstukken, en aanvragen van docenten voor de docentenhandleidingen bij onze cahiers. Ook ontvingen we vragen voor bijdragen aan andere mediapublicaties en lezingen.

Betere (online) verspreiding van de inhoud van de cahiers heeft nog steeds een hoge prioriteit. In 2020 hebben we hiervoor de online marketing activiteiten voortgezet:

- Online marketing campagne: inzetten online marketing campagnes (website, Facebook, Twitter, LinkedIn, nieuwsbrief) voor de verspreiding van artikelen over de nieuwe en vernieuwde thema's.
- De online campagnes zorgen voor duidelijke pieken in de bezoekersstatistieken van de website, en voor meer volgers op Facebook. Het aantal bestellingen van cahiers via de webshop is hierdoor ook flink gegroeid in 2020.
- Speciale activiteiten tijdens de Week van de Teek, om het dossier ziekte van Lyme te promoten. Zo was er onder andere een vragenuur via Facebook, waarbij de meest gestelde vragen terug te lezen zijn op de website en een online quiz. Dit zorgde voor een piek in bezoekersaantallen in deze periode.

Statistieken KPI's (1 jan tot en met 31 dec 2020)

- Websitebezoekers: 274.628 (2019: 134.435)
- Website paginaviews: 469.980 (2019: 236.002)
- PDF downloads: 12.943 (2019: 12.283)
- Webshop verkopen: 725 artikelen ter waarde van €7438 (2019: 714 artikelen met een waarde van € 6.603)
- Totale verkoop (incl grote bestellingen): 18.177 artikelen met een waarde van €39.723
- Facebook volgers: 1.209 (2019: 966)
- Twitervolgers: 445 (2019: 367)
- LinkedIn volgers bedrijfspagina: 253 (2019: 114)
- Nieuwsbrief abonnees: 2268 (2019: 2.108)
- Nieuwsbrief gebruik: ongeveer 50% opent de nieuwsbrief en 32% klikt op één of meer links
- Aantal abonnees van de gedrukte cahiers: 2020: 583 (waarvan 39 gratis abonnees) (2019: 612)

Website

- Door de investering in online marketing (vooral via Facebook) werd beduidend meer publiek aangetrokken naar de website. Een aantal thema's trekken veel publiek, waarbij de ziekte van Lyme bovenaan staat, en daarna de thema's van de cahiers die recent zijn gepubliceerd. Momenteel bezoekt het publiek circa 1 à 2 pagina's. Met de nieuwe website willen we de bezoeker langer vasthouden en ze meerdere pagina's laten bezoeken.
- Er zijn 12.943 cahiers gedownload. De meest populaire PDF's waren die van cahiers Help, ik ben besmet! (2757x), Brein in de groei (1126x), Ons afweersysteem (745x) en Plantgezondheid (730x)

Nieuwe website

In 2020 zijn we begonnen met het uitdenken van een strategie voor de website. Deze website gaat begin 2021 live. De website wordt zo ingericht dat de bezoeker zich gemakkelijk door de website beweegt en zo lang mogelijk blijft 'hangen'. Dit willen we bereiken door het inrichten van themapagina's met een overzicht van alle cahiers, dossiers en lesmaterialen, filters voor de cahiers en waar mogelijk interne doorverwijzingen.

Resultaten NEMO Kennislink

In 2020 bood BWM middels een samenwerking met NEMO Kennislink de inhoud van de cahiers ook in artikelvorm op internet aan via Kennislink.nl. Deze artikelen zijn individueel te vinden en bevorderen de algehele vindbaarheid van de inhoud van de cahiers. Ook kunnen individuele artikelen makkelijker gedeeld worden in het onderwijs en met websites, tijdschriften en kranten.

Via Kennislink bereiken wij een specifieke doelgroep: Kennislink heeft een zeer groot lezerspubliek onder scholieren en docenten in het voortgezet onderwijs. Rapportages van Kennislink tonen aan dat de pagina's goed bekeken worden. In 2020 zijn de pagina's 428.000 keer bekeken door 296.000 bezoekers.

Abonnementen en losse verkoop cahiers

De stichting streeft naar een jaarlijkse stijging in het bereik van de cahiers, in gedrukte vorm en digitaal, via de website, de nieuwsbrief en de Kennislink themapagina's. We meten de verkoop en de online statistieken. Van de cahiers die worden aangeschaft voor gebruik in het onderwijs en uitgeleend in bibliotheken wordt verwacht dat ze vele malen worden gebruikt, maar hiervoor hebben we momenteel geen meetinstrument.

- In 2020 noteerden we 22 nieuwe abonnees en 39 opzeggingen. Eind 2020 komen we uit op 583 abonnementen, waarvan 39 gratis abonnees. De opzeggingen bestaan uit een aantal gratis abonnees, abonnees die de factuur niet betaalden en abonnees die zelf opgezegd hebben. (2019: 612 abonnementen, waarvan 47 gratis). De abonnees ontvangen alle gedrukte publicaties per post.
- Als er een reden werd gegeven voor het opzeggen van een abonnement was dat vaak vanwege verslechterde gezondheid of bezuiniging.
- Dit jaar hebben we bij alle gepubliceerde cahiers grote bestellingen ontvangen. Het RIVM, de Koninklijke Nederlandse Plantenziektkundige Vereniging en *The Institute for human Organ and Disease Model Technologies* namen alle een groot aantal cahiers af.

Samenwerkingsverbanden opgezet in 2020

In 2020 is er nagedacht over het vergroten van het bereik en het verlagen van de productiekosten van de cahiers, zodat er meer kan worden geïnvesteerd in online middelen. In 2020 zijn we een samenwerking aangegaan met onderstaande partijen.

- **Uitgeverij Lias:** In november 2020 is BWM een samenwerking aangegaan met uitgeverij Lias. Vanaf 2021 brengen we ieder jaar twee cahiers en twee paperbacks uit, gedurende twee jaar met een optie van nog eens twee jaar. Deze boekjes worden via reguliere boekhandels verkocht, waardoor BWM een groter publiek bereikt dan nu. Daarnaast liggen de

productiekosten lager dan de kosten voor het ontwikkelen van een cahier. Dit vrijgekomen budget kan worden geïnvesteerd in de website.

- **Home Academy**: in oktober is er een oriënterend gesprek geweest met Home Academy, die podcasts uitbrengt over verschillende onderwerpen. Deze podcasts worden gegeven door onderzoekers uit diverse vakgebieden. BWM zou sprekers kunnen aanbieden die mee hebben gewerkt aan een cahier, waardoor (een deel van) een cahier kan worden aangeboden in de vorm van een podcast. In 2021 wordt hieraan verder gewerkt.
- **Kennislink**: de samenwerking met Kennislink is tot nader order gestopt, omdat er niets meer vernomen is van Kennislink na herhaaldelijke pogingen vanuit BWM.
- **Subsidie NWA call**: In september hebben we een subsidie ingediend bij NWO voor wetenschapscommunicatie in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda (NWA). In december is een bedrag van 50.000 euro toegekend. We willen hiermee online content ontwikkelen voor middelbare scholieren rondom relevante thema's binnen de biologie en gezondheid. Partners zijn Stichting C3, Hogeschool Utrecht (penvoerder) en Universiteit Utrecht. Dit project loopt van 2021 t/m 2023 en is een mooie aanvulling op de online strategie.

Een vooruitblik: 2021

In het voorjaar van 2021 presenteren wij een nieuw beleidsplan, waarin we helder willen definiëren op welke doelgroepen we de focus gaan leggen en op welke manier. Als we deze doelen helder op papier hebben kunnen we ook middelen ontwikkelen die goed aansluiten op deze doelen en doelgroepen. Hierdoor hopen we steeds gericht content te kunnen maken met een bijbehorende marketingstrategie. Een van de mogelijke doelgroepen zijn scholieren, die we gaan benaderen en evalueren met het gesubsidieerde NWA-project van NWO. Daarnaast evalueren we de paperbacks die in samenwerking met Uitgeverij Lias worden uitgebracht.

Financiën 2020

Zoals eerder aangegeven is in 2020 flink geïnvesteerd in online marketing. Hierdoor kwamen de kosten die begroot waren voor de post Digitale media hoger uit dat begroot.

De inkomsten uit de losse verkoop van cahiers zijn hoger dan vorig jaar, door grote afname van de cahiers door partners en dankzij hogere inkomsten via de webshop.

BATEN

Subsidie-inkomsten

De bijdrage van OC&W bestaat uit een jaarlijkse subsidie van bijna € 235.000,-, plus € 11.000,- per jaar aan looncompensatie vanuit ZonMw en NWO. Hierdoor komen de vaste inkomsten van de stichting uit op € 246.000,-. De toegezegde subsidiebedragen voor BWM zijn opgenomen in de NWO begroting tot en met het jaar 2025.

Cahierinkomsten

De inkomsten uit losse bestellingen en abonnementen bedragen in 2020 ongeveer € 70.000. Dit is meer dan een verdubbeling van de inkomsten in 2019, mede door de grote afname van de gepubliceerde cahiers.

LASTEN

Bureaunkosten binnen budget in 2020

Het bureau van de stichting is sinds 1 januari 2014 gehuisvest bij ZonMw. Voor de huisvesting van het bureau geeft ZonMw BWM een korting op het commerciële tarief. De personeels- en huisvestingskosten worden ieder jaar volgens afspraak met 2% verhoogd. De bestuursleden van de stichting ontvangen geen salaris, alleen een vergoeding van gemaakte reiskosten. De bureaunkosten zijn in 2019 uitgegeven volgens planning. Door de pandemie kwamen de reis- en vergaderkosten een stuk lager uit dan begroot. Bijna alle vergaderingen inclusief de eindejaarsvergadering zijn via Zoom georganiseerd. Hierdoor zijn de totale bureaunkosten minder dan begroot.

Cahierkosten niet binnen budget in 2020

De kosten voor de productie van de cahiers zijn circa 40.000 euro hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat er hogere drukkosten waren door de afname van grote aantallen door externe partijen. Daarnaast is er een Engelstalige versie van het cahier Miniorganen op Chips ontwikkeld, die BWM eerst heeft moeten voorfinancieren. Deze kosten zijn volledig gedekt door hDMT en zien we terug in de inkomstenpost.

Kennisoverdrachtskosten niet binnen budget in 2019

In 2020 werd flink geïnvesteerd in online middelen en online marketing. Verder werden de geraamde kosten voor de samenwerking met NEMO Kennislink dit jaar niet gemaakt. Er zijn voornamelijk veel kosten gemaakt op de post Digitale Media als gevolg van investeringen in online dossiers, extra artikelen en online marketing. Daarnaast is ook een deel van het budget voor de nieuwe website uitgegeven in 2019. Hierdoor is er op de post Digitale Media meer uitgegeven dan begroot. Dit willen we compenseren in 2021 met de verlaagde productiekosten van de cahiers.

SAMENVATTING: RESULTAAT 2020

In 2020 publiceerde BWM drie gedrukte cahiers en diverse online dossiers over actuele thema's als vaccinaties, ziekte van Lyme, de griep en plantgezondheid. De nieuwe strategie om prioriteit te geven aan digitale communicatiemiddelen werd voortgezet.

Het online bereik van de stichting steeg verder in 2020, door investeringen in online marketing en online middelen. De inkomsten uit cahiers zijn hoger dan vorig jaar, voornamelijk door grote bestellingen van cahiers door partnerorganisaties.

Het aantal abonnementen is iets gedaald, mede doordat er een aantal abonnementen zijn stopgezet vanwege wanbetaling.

Er is meer uitgegeven dan begroot. Dit komt grotendeels doordat er veel is uitgegeven aan online middelen.

De inkomsten over 2020 bedroegen € 316.000. De totale lasten bedroegen € 336.939. Hierdoor worden onze reserves dit jaar aangesproken. Per 1 januari 2021 bedragen de reserves €44.108

De investering in online marketing werpt zijn vruchten af, maar is een nieuwe kostenpost voor het budget van de stichting. In 2021 wordt er daarom bespaard op een aantal posten zodat er meer geïnvesteerd kan worden in online middelen. Zo wordt er bespaard op de productiekosten van de cahiers, door een samenwerking aan te gaan met uitgeverij Lias, door de kosten voor beelden in het cahier te verlagen en er wordt bespaard op de eindredactie bij de pocketboekjes door deels gebruik te maken van bestaande artikelen van online dossiers. Daarnaast worden er in 2021 geen externe grote uitgaven gedaan voor social media, omdat er eerst aan een gerichte social media strategie wordt gewerkt. De cahierprijzen en de abonnementenprijzen verhogen we in 2021, zodat we hier meer inkomsten uit behalen.

Begroting 2021

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de begroting voor 2021 t/m 2025.

BATEN

De toegezegde subsidiebedragen voor BWM zijn opgenomen in de NWO-begroting tot en met het jaar 2025. De verwachting is dat de inkomsten uit losse bestellingen als gevolg van de online campagnes zullen stijgen, en de inkomsten uit de abonnementen stabiel zullen blijven omdat het aantal abonnementen gestaag afneemt, maar we de abonnementsprijs wel iets verhogen. Door grote bestellingen van partnerorganisaties worden de meeste inkomsten en verspreiding gerealiseerd, en daar wordt prioriteit aan gegeven, maar dit is sterk afhankelijk van de mogelijkheid om partners te vinden.

LASTEN

Cahiers

In 2021 publiceren we twee pocketboekjes en twee cahiers, en daarnaast worden verschillende online publicaties gerealiseerd. De kosten per cahier nemen iets af, doordat we bezuinigen op de beeldkosten. De totale kosten per cahier zullen 26.000 euro bedragen. De productiekosten van de paperbacks kosten in 2021 circa 9.500 euro.

Kennisoverdracht

Voor de productie van digitale middelen wordt vanaf 2021 voortaan 20.000 euro gereserveerd, met de gedachte dat we hier steeds meer aandacht, en dus meer kosten, aan zullen besteden. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in de optimalisatie van de website.

Bureau

De personeelskosten van het bureau zullen in 2020 niet stijgen, afgezien van inflatiecorrectie. Andere bureau-uitgaven worden zo sober mogelijk gehouden.

TOTALE UITGAVEN EN FINANCIERING LANGE TERMIJN

In 2021 bezuinigen we op de cahierposten, waardoor er niet verder hoeft worden ingeteerd op de reserves. De komende jaren vullen we de reserves langzaam aan.

Uitsplitsing realisatie 2020 en begroting 2021

	Begroot	Realisatie	Begroot
BUREAU	2020	2020	2021
Kosten personeel en huisvesting*	128.073	128071	133.635
Reis- en verblijfkosten	700	534,25	600
Vergaderkosten	3.000	17	1.000
Kantoorartikelen	500	521,03	500
Cadeau's (representatie)	200	575,12	200
Totaal bureaunkosten	132.473	129718,8	135.935
CAHIERS	2020	2020	2021
Cahier 1	28.000	54316,73	26000
Cahier 2	28.000	30764,6	26000
Pocketboek 1	28.000	40597,4	9500
Pocketboek 2			9500
Cahier updates	7.000		
Distributie	19.000	24283,37	20000
Totaal cahiers	110.000	149.962	91000
KENNISOVERDRACHT	2020	2020	2021
Congressen en evenementen	1.000	786,5	1000
Onderhoud website	22.500	2678,94	15000
Nieuwe website	0	13552	0
Online dossiers	0		20000
Digitale media	15.000	39410,59	7000
Onvoorzien	1.000	829,98	1000
Totaal kennisoverdracht	39.500	57258,01	44000
Totaal begroting	281.973	336.939	270.935
Cahierinkomsten	30.000	70.000	30.000
Subsidie-inkomsten	246.000	246.000	246.000
Externe financiering			
Financieel resultaat	-5.973	-20.939	5.065
Programmareserve per 31 december	59.073	44.108	49.173

* Voor de huisvesting van het bureau geeft ZonMw BWM een korting op het reguliere tarief. ZonMw en BWM hebben afgesproken dat de doorberekende loonkosten met 2% stijgen per